

SXEDIO.FR7

3.7.1950: Ο ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΓΟΝΤΙΚΑΣ ΑΝΑΚΟΙΝΩΝΕΙ ΣΤΗ ΒΟΥΛΗ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ ΟΤΙ ΠΑΡΕΛΑΒΕ ΤΟΥΣ ΤΟΜΟΥΣ ΤΟΥ ΕΝΩΤΙΚΟΥ ΔΗΜΟΨΗΦΙΣΜΑΤΟΣ ΑΠΟ ΤΗΝ ΚΥΠΡΙΑΚΗ ΠΡΕΣΒΕΙΑ

Στα τέλη Ιουνίου ενώ η Πρεσβεία της Εθναρχίας επισκευόταν την Πάτρα και την Κόρινθο όταν ξαφνικά έπεσε σαν βόμβα η είδηση από την Κύπρο ότι ο Αρχιεπίσκοπος Μακάριος Β υπέκυψε στο μοιραίο στις **28** του μήνα.

Η Πρεσβεία διέκοψε την επισκεψη της και επέστρεφε στην Αθήνα και ήδη έφυγε για τη Λευκωσία για να πάρει οδηγίες από την Εθναρχία ο Γ. Ρωσσίδης.

Την Πρεσβεία και ιδιαίτερα τον Μητροπολίτη Κυρηναίας Κυπριανό, που βρίσκονταν στην Αθήνα για προώθηση του ενωτικού αγώνα των Κυπρίων ύστερα από το δημοψήφισμα της **15ης** Ιανουαρίου **1950** απασχόλησε κατά πόσο έπρεπε να διακόψει την αποστολή της και να επιστρέψει στην Κύπρο για να εκθέσει υποψηφιότητα για τον Αρχιεπισκοπικό θρόνο, αλλά τελικά προτίμησε να μένει και να συνεχίσει το έργο της.

Σαν τέλειωσαν οι εκδηλώσεις με το θάνατο του Μακαρίου η Πρεσβεία μαζί με άλλους παράγοντες παρέδωσε σε επίσημη τελετή στο Μέγαρο της Βουλής τους τόμους του Δημοψηφίσματος στον Πρόεδρο της Βουλής Δημήτρη Γόντικα.

Η παράδοση έγινε σε επίσημη τελετή στην οποία ο Πρόεδρος της Βουλής των Ελλήνων, ο οποίος διαβεβαίωσε τα μέλη της Πρεσβείας ότι οι αντιπρόσωποι του Ελληνικού Έθνους συμμερίζονταν βαθύτατα τα αισθήματα του Ελληνισμού.

Είπε ο Κυπριανός παραδίδοντας τους τόμους του ενωτικού δημοψηφίσματος:

"Κύριε Πρόεδρε της Βουλής των Ελλήνων,

Η Κυπριακή Εθνική Πρεσβεία ενόμισεν εις την Ελληνικήν πρωτεύουσαν τους τόμους του κατά την **15ην** Ιανουαρίου **1950**, βάσει της αρχής της αυτοδιαθέσεως των λαών, διεξαχθέντος εν Κύπρω δημοψηφίσματος, διά του οποίου οι Έλληνες της Μεγαλονήσου αξιούν την

Ενωσιν μετά της μητρός Ελλάδος.

Την **22αν** Ιουνίου **1950** διακόσιοι πέντε βουλευταί, μέλη της Βουλής των Ελλήνων, παρέδωσαν εις την Κυπριακήν Εθνικήν Πρεσβείαν διακήρυξιν, διά της οποίας, ως εκπρόσωποι του ελευθέρου Ελληνικού Λαού, διακηρύσσουν, ότι συνεπείς προς το Πανελλήνιον αίσθημα, αποδέχονται μεθ' υπερηφανείας, την διά του δημοψηφίσματος υπέρ της Ενώσεως εκφρασθείσαν θέλησιν του Λαού και ότι θεωρούν υποχρέωσιν των, όπως παραλάβουν τους περιέχοντας τα δελτία του δημοψηφίσματος τόμους.

Τους τόμους τούτους, Κύριε Πρόεδρε, αποτελούντας την Ιεράν Βίβλον της θελήσεως του ελληνικού Κυπριακού λαού, παραδίδομεν σήμερον εις τη Βουλήν των Ελλήνων ως αρραβώνα της Ενώσεως της Κύπρου μετά της Μητρός Ελλάδος. Παρακαλούμεν δε, όπως ανακοινώσητε τούτο εις τους Ελληνας βουλευτάς κατά την πρώτην συνεδρίαν της Βουλής, διαβιβάζοντες συγχρόνως προς αυτούς την εκδήλωσιν της βαθυτάτης ημών πίστεως, ότι η ελληνική Βουλή θα επιτελέση πλήρως το καθήκον της έναντι του Εθνους, ούτως ώστε η φίλη και σύμμαχος Μεγάλη Βρετανία να σεβασθή την θέλησιν του ελληνικού Κυπριακού λαού και να ικανοποιήση την Πανελλήνιον αξίωσιν της Ενώσεως της ελληνικωτάτης ημών Μεγαλονήσου μετά της Μητρός Ελλάδος".

(Μεταγλώττιση)

"Κύριε Πρόεδρε της Βουλής των Ελλήνων,

Η Κυπριακή Εθνική Πρεσβεία νόμισε στην Ελληνική πρωτεύουσα τους τόμους του δημοψηφίσματος κατά τις **15** Ιανουαρίου **1950**, με βάση την αρχή της αυτοδιάθεσης των λαών, που έγινε στην Κύπρο, με το οποίο οι Έλληνες της Μεγαλονήσου αξιώνουν την Ένωση με τη μητέρα Ελλάδα.

Στις **22** Ιουνίου **1950** διακόσιοι πέντε βουλευτές, μέλη της Βουλής των Ελλήνων, παρέδωσαν στην Κυπριακή Εθνική Πρεσβεία διακήρυξη, με την

οποία, ως εκπρόσωποι του ελεύθερου Ελληνικού Λαού, διακηρύσσουν, ότι συνεπείς προς το Πανελλήνιο αίσημα, αποδέχονται με υπερηφάνεια, τη θέληση του λαού που εκφράστηκε με το δημοψήφισμα υπέρ της Ενωσης και ότι θεωρούν υποχρέωση τους, όπως παραλάβουν τους τόμους που περιέχουν τα δελτία του δημοψηφίσματος.

Τους τόμους τούτους, Κύριε Πρόεδρε, που αποτελούν την Ιερά Βίβλο της θέλησης του ελληνικού Κυπριακού λαού, παραδίδουμε σήμερα στη Βουλή των Ελλήνων ως αρραβώνα της Ενωσης της Κύπρου με τη Μητέρα Ελλάδα. Παρακαλούμε δε, όπως ανακοινώσετε τούτο στους Έλληνες βουλευτές κατά την πρώτη συνεδρία της Βουλής, διαβιβάζοντας συγχρόνως προς αυτούς την εκδήλωση της βαθύτατης μας πίστης, ότι η ελληνική Βουλή θα επιτελέσει πλήρως το καθήκον της έναντι του Έθνους, ούτως ώστε η φίλη και σύμμαχος Μεγάλη Βρετανία να σεβασθεί τη θέληση του ελληνικού Κυπριακού λαού και να ικανοποιήσει την Πανελλήνια αξίωση της Ενωσης της ελληνικώτατης μας Μεγαλονήσου με τη Μητέρα Ελλάδα".

Στον Κυπριανό απάντησε ο Πρόεδρος της Βουλής Δημήτρης Γόντικας:

"Σεβασμιώτατε, Κύριοι,

Μετά συγκινήσεως παραλαμβάνω από υμάς τους τόμους του δημοψηφίσματος, διά του οποίου ομόθυμος εκδηλούται ο εθνικός πόθος της από των Ομηρικών χρόνων Ελληνικής Κύπρου,

Εστέ βέβαιοι, ότι οι αντιπρόσωποι του ελληνικού λαού, συμμερίζονται βαθύτατα αισθήματα του τμήματος εκείνου, του Ελληνισμού, το οποίον σεις εκπροσωπείτε.

Είμεθα πεπεισμένοι ότι θα επιστή η στιγμή καθ' ην η Μεγάλη Βρετανία, η οποία δις επολέμησεν ηρωϊκώς διά τας αρχάς της ελευθερίας και της αυτοδιαθέσεως των λαών, με την Ελλάδα παρά το πλευρόν της ως πιστήν φίλην και σύμμαχον, θα αποφασίση να εκπληρώση το όνειρον όλων των Ελλήνων".

(Μεταγλώττιση)

"Σεβασμιότατε, Κύριοι,

Με συγκίνηση παραλαμβάνω από σας τους τόμους του δημοψηφίσματος, με το οποίο εκδηλώνεται ομόθυμα ο εθνικός πόθος της από τους Ομηρικούς χρόνους Ελληνικής Κύπρου,

Να είστε βέβαιοι, ότι οι αντιπρόσωποι του ελληνικού λαού, συμμερίζονται βαθύτατα αισθήματα του τμήματος εκείνου, του Ελληνισμού, το οποίο εσείς εκπροσωπείτε.

Είμαστε πεπεισμένοι ότι θα έλθει η στιγμή κατά την οποία η Μεγάλη Βρετανία, η οποία πολέμησε δύο φορές ηρωικά με τις αρχές της ελευθερίας και της αυτοδιάθεσης των λαών, με την Ελλάδα παρά το πλευρό της ως πιστή φίλη και σύμμαχο, θα αποφασίσει να εκπληρώσει το όνειρο όλων των Ελλήνων".

Την παραλαβή των τόμων ανekoίνωσε την ίδια μέρα στη Βουλή κατά τη συνεδρία της ο Πρόεδρος του Σώματος Γόντικας, ενώ οι βουλευτές άρχισαν να χειροκροτούν.

Τα επίσημα πρακτικά της συνεδρίας αυτής έχουν ως εξής (Συνεδρίασις 48η, 3 Ιουλίου 1950):

ΠΡΟΕΔΡΟΣ: Ανακοινώ εις την Βουλήν ότι σήμερον την πρωϊαν επεκέφθη το Προεδρείον της Βουλής η Κυπριακή Πρεσβεία, η οποία παρέδωκεν εις αυτό τους τόμους του δημοψηφίσματος, το οποίον έγινεν εις την Κύπρον διά την ένωσιν της μετά της Ελλάδος.

(Ζωηρά και παρατεταμένα χειροκροτήματα εξ όλης της αιθούσης και των θεωρίων).

Κ. ΤΣΑΛΔΑΡΗΣ: Κύριε Πρόεδρε, ως εγράφη εις τας εφημερίδας, εγένοντο προσφωνήσεις και αντιφωνήσεις. Επρεπε να ανακοινωθούν αι προσφωνήσεις αύται.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ: Αύριον θα αναγνωσθούν προς την Βουλήν.

Κ. ΤΣΑΛΔΑΡΗΣ: Θα παρακαλέσω να αναγνωσθούν, Οπως ξεύρετε το Κυπριακόν ζήτημα θα εύρη την κατεύθυνσιν του διά της Βουλής των Ελλήνων ελπίζω

δε και της Βουλής της Μεγάλης Βρετανίας. Χαίρω πολύ ότι ήχθημεν εις τον δρόμον αυτόν και ομολογώ ότι είμαι, λίαν ευτυχής ότι δύναμαι να συγχαρώ βαθύτατα υμάς κύριε Πρόεδρε, ως Προέδρου της Βουλής των Ελλήνων, που μαζί με το Προεδρείον εδέχθητε τας δέλτους του δημοψηφίσματος του Κυπριακού λαού, θα παρακαλέσω όπως ανακοινωθούν εις το σώμα αι προσφωνήσεις και αι απαντήσεις, διότι φυσικόν είναι να ανακοινωθούν και καταχωρηθούν εις τα πρακτικά της Βουλής ως και ο σχετικός φάκελλος των τόμων του δημοψηφίσματος.

Θ. ΤΟΥΡΚΟΒΑΣΙΛΗΣ: Και ημείς κ. Πρόεδρε, ελάβομεν γνώσιν του ευχαρίστου αυτού γεγονότος της παραδόσεως υμίν των τόμων του δημοψηφίσματος, παρά της κυπριακής Πρεσβείας. Ανεγνώσαμεν δε εις τας εφημερίδας και τους εκφωνηθέντας λόγους κατά την παράδοσιν τόσον εκ μέρους του σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου Κυρηνείας, αρχηγού της Κυπριακής Πρεσβείας, όσον και εκ μέρους Υμών. Αι προσφωνήσεις αύται εκατέρωθεν επλήρωσαν εθνικού ενθουσιασμού τας ευχάς όλων των Ελλήνων και είναι ανάγκη να αναγνωσθώσι και επισήμως ενώπιον της Βουλής.

Ελπίζω κύριε Πρόεδρε, ότι η κυβέρνησις τελικώς θα θελήση να αναλάβη εις χείρας της το εξόχως εθνικόν αυτό ζήτημα και θα καταβάλη πάσαν προσπάθειαν ίνα εύρη τούτο την μόνην λογικήν λύσιν του, την ένωσιν της Μεγαλονήσου μετά της Μητρος Ελλάδος, εν τω πλαισίω πάντοτε της ελληνοβρετανικής φιλίας. Το ζήτημα τούτο έχει ωριμάσει εις τοιούτον βαθμόν, ώστε να μη επιτρέπεται περαιτέρω αναβολή αυτού.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ: Η Κυβέρνησις μετ' εξαιρετικού ενδιαφέροντος παρακολουθεί το ζήτημα τούτο.

Θ. ΤΟΥΡΚΟΒΑΣΙΛΗΣ: Εχω υπ' όψει μου σχετικώς, κ. Πρόεδρε, τους όγους τους Γλάδστωνος, της μεγάλης αυτής ηθικής Βρετανικής προσωπικότητος, ειπόντος σχετικώς με το ζήτημα αυτό τα εξής: Οχι μόνον η ταχεία επιστροφή της Κύπρου εις την Ελλάδα, θα δικαιολογήση και τον τρόπον της καταλύσεως αυτής

και τον χρόνον της κατακρατήσεως αυτής". Εκτοτε διέρρευσαν δεκάδες ολόκληροι ετών και ο εθνικός πόθος των Κυπρίων παραμένει ανικανοποίητος.

Ποιούμεθα έκκλησιν προς την Κυβέρνησιν να μη διστάση να αναλάβη την διαχείρισιν του εθνικοτάτου αυτού ζητήματος, όπερ βαθύτατα συγκινεί την ψυχήν ολοκλήρου του ελληνικού λαού, αλλά και της πεπολιτισμένης ανθρωπότητος (χειροκροτήματα).

Η συζήτηση στη συνεδρία ήταν σύντομη και επαναλήφθηκε και την επομένη 4 Ιουλίου και ήταν πιο μακροσκελής. Στη συνεδρία αυτή διαβάστηκαν τόσο η προσφώνηση του Κυρηναίας όσο και η απάντηση του Προέδρου της Βουλής Δ. Γόντικα κατά την παράδοση των τόμων του Δημοψηφίσματος.